

შაბათოვან ჩეფლა სიცოცხლე!

ნორჩების შრომის ფერხული

სამუშაო იარაღებით აღჭურვილი მოსწავლეებმა სამწუბრო ნაბიჯით და პიონერული სიმღერით დაიწყეს „ლოკომოტივის“ საცურაო აუზის ტერიტორიაზე. მათ შეეძლო გვირაბისა და ორთქლის ტურბინის მომწოდებელი სკოლის სკოლის პირველი კვლევა, რომელიც დილის 8 საათზე გაიხსნა შაბათობაზე. შემდეგ, ისევე როგორც ცისფერი ბილიკებზე გარკვეულ გზებზე, ჯგუფები ჩაატარეს გზებით გამოდიოდნენ სამუშაოდ, იქიდან კი დიდი ხალხითა და განახლებული ფერხებით ბრუნდებოდნენ შეკრებილობაზე.

მარტო დღის პირველ ნახევარში შაბათობაში 150-ზე მეტმა მოსწავლემ მიიღო მონაწილეობა. მათ გულმოდგინედ გაასუფთავეს სკვერები და აუზთან მისასვლელი გზა, გამოათხნეს და გამოაჩინეს ტროტუარის ბორცვები, რომელიც დროთა განმავლობაში მუქად დაფარა. ნორჩებს შრომაში მშობლებიც წამოეხვედნენ და სამუშაო ობიექტიდან დადგომის შემდეგ, მიწა თუ ნაგავი გახილეს. შაბათობაზე განსაკუთრებული ორგანიზებულობით გამოიჩინა 63-ე საშუალო სკოლის კოლექტივი (დირექტორი გ. ჩალაური), რომელსაც სპორტული სკოლა უწყევს შეფთვას, სამაგალითოდ

იმართა სპორტსკოლის საზოგადოებრივი მწვრთნელის ზ. მანაშვილის ბრიგადამ. ბრიგადის წევრებმა 65-ე სკოლის V კლასის მოსწავლეებმა მათი ესელები, მზიხ მელქაძემ, ნონა კობალიძემ და მერი ჩარკვიანმა წინადადება წააშთავეს, ჩვენს მიერ დასუფთავებულ სკვერს მომავალშიც არ მოვალთ მწვრთნელობაო, სკვერთან ამ დღეებში გავეთლებ სპორტსკოლის მოსწავლეთა შეფრთხილვის აღმწინველი წარწერა. მოსწავლეები, რომლებმაც ლენინის შაბათობაზე განსაკუთრებით გამოიჩინეს თავი, სპორტული სკოლის სივლეებით დაჯილდოვდებიან.

მ. ჭიმიტარიშვილი.

გ. იაშვილის ნახატი.

მასპარაქელები დიდ სარბილზე

ბრესტში ჩატარდა ჯაბუტა საკავშირო პირველი კლასიკური ტილისაში. ასპარეზობაში მონაწილეობდა სპორტსაზოგადოებრივი და უწყებათა 240 ნორჩი ათლეტი. ტურნირმა დიდი სარბილსკენ გაუყვანა გზა ბევრ ახალბედა მოჭიდავეს. სსრ კავშირის ნაკრების შემადგენლობაში პირველად მონაწილეობა მიიღო სკელი სეფელიძე, ხაბაროვსკელი მისაბილიძე, ტაშკენტელი ფატკულინი, ბაქოელი მურაღიევი, კიეველი ბერეჟინი, ეტიომირელი კრავჩენკო, ტიუმენელი შაიკინი და სხვ. როგორც ხედავთ, ამ ასპარეზობის შემდეგ საკავშირო ნორჩად გაფართოვდა ნაკრების „გეოგრაფია“, ეს კი იმას ნიშნავს, რომ კლასიკური ტილისა სულ უფრო მეტ პოპულარობას იხვეჭს ნორჩ სპორტსმენებში.

ბი არიან) წარმატებას უდავოდ აქვს საფუძველი. კარგა ხანია, რაც ტილისაში იქნური ასპარეზობებისთვის საკავშირო სპორტი გახდა. ფიზკულტურულმა აქტივობამ ფართო პროპაგანდა წამოიწყო სპორტის ამ სახეობის პოპულარიზაციის მიზნით, დაინტერესა

ახალგაზრდობა და, როგორც ხედავთ, წარმატებებზე არ დაყოვნა. თითქმის პირი ასეთ დიდ ტურნირში — სასარბილის რაიონის ტილისის მესვეურთა ნაყოფიერი შრომის ღირსეული აღიარებაა.

მ. ფაქიალაძე.

რემპონტისადმი ინტერესი ერთობად გაზარდა ახალმა წესებმა, რომლებიც ფრეს გამოიცილებს. ახლა მოჭიდავეები პირველიდან ბოლო წუთამდე აქტიურად, თავგამებებით იბრძვიან. თუ ერთ-ერთმა მეტოქემ მიიღო 12 მომგებიანი ქულა, ბრძოლა წყდება. სპორტსმენებს ამ სახეობის აქტიური ტილისის სტიმული მისცა. საკავშირო რემპონტი ძალთა შეზღუდვებს წარმოადგენდა საერთაშორისო ტურნირ „მეგობრობის“ წინ, რომელიც შუა აგვისტოში ვორონოლოვრადში ჩატარდება. ცხადია, ნაკრების მწვრთნელები განსაკუთრებულ დაინტერესებას იჩენდნენ ნიჭიერ მოჭიდავეთა მსხვედრების მიმართ. წინითი კატეგორიების ხიზიდვით განიარჯეს: მაკარენკო (ენაიევის „სპარტაკი“), ბულოვინა (ნოვოსიბირსკის „დინამო“), ბერეჟინი (მოსკოვის ოლქის „სპარტაკი“), პივოვაროვი (ტაშკენტის „შრომითი რეზერვები“), რაზინა (ტიტოპოლის „კოლონი“), ბატანოვა (ვოლოგრაძის „დინამო“), ბლენინა (კიროვის „სპარტაკი“), დონსკოვა (ვოლოგრაძის „სპარტაკი“), პოკონოვო (ხაბაროვსკის „სპარტაკი“), ვოკუა (ზაპოროჟიის „დინამო“), ბოლკოვამ (მანარაძის „სპარტაკი“).

როგორც ხედავთ, გამარჯვებულთა შორის არის მწვენი რესპუბლიკის წარმომადგენელი, მძიმწონისანი ი. ბოლკოვამ, რომელმაც მძალიდ დონეზე ჩატარა მთელი ტურნირი და დასასრულს წარმატებულ იხვეჭა. სხვათა შორის, ამ ტურნირში თავი იჩინეს ქალაქ მანარაძის სხვა სპორტსმენებმაც: შურაბანასა და ხმელიძეს წილად ხელათ II, ხოლო მუჟიკინი III საპრიზო ადგილები. II ადგილზე გავიდა თბილისის პიონერთა და მოსწავლეთა სასახლის აღზრდილი ყუბუსიძე. მანარაძის რაიონის სპორტსმენთა [ისინი ყველანი „სპარტაკის“ წევრ-

პროლეტარულმა გვილა მკვენიძე, ზურაბიძე

ლელო

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზკულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров СССР и республиканского Совета профсоюзов

1974 წ. №79 (5109) 21 აპრილი, კვირა. შპს 3 კაპ.

გაზეთი გამოდის 1984 წლის 18 აპრილიდან

ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკური კომიტეტის

არჩევნებში აქტიურად მონაწილეობისთვის

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებისთვის მზადებაში ფიზკულტურული ორგანიზაციების აქტიური მონაწილეობისთვის ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკურმა კომიტეტმა მიიღო დადგენილება. ეს დადგენილება ფიზკულტურისა და სპორტის საოლქო, საქალაქო და რაიონულ კომიტეტებს, სპორტსაზოგადოებრივ საბჭოებსა და უწყებებს ფიზკულტურულ ორგანიზაციებს ავადებს: აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საარჩევნო კამპანიის მომზადებასა და ჩატარებაში, ფიზკულტურულთა და სპორტსმენთა შორის გახალისდნენ ფართო პროპაგანდისტული მუშაობა, განუმარტონ მათ სსრ კავშირის საგარეო და საშინაო პოლიტიკის საკითხები, გააცნონ სსრ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისთვის ბრძოლაში მონაწილეობის წარმატებები, შეცხრე ნუფრადის ამოცანები, საბჭოთა საარჩევნო სისტემის პრინციპები; სპორტული ნაგებობები და ბაზები გადააქციონ არჩევნებისადმი მძიღვნილი მასობრივი და საავტაციო-პროპაგანდისტული მუშაობის — ლექციების, მოხსენებების, ასპარეზობის ამომრჩევლთა საღამოების ცენტრად; მოაწყონ მასობრივი ფიზკულტურულ-გამაჯანსაღებელი ღონისძიებანი, შეჯიბრებები სხვადასხვა სახეობაში (მათ შორის, ეროვნულში), მუდ კომპლექსის ნორმატივების ჩაბარებაში, გამართონ საავტაციო გადარბენები, ესტაფეტები, სტადიონებზე, კულტურისა და დასვენების პარკებში, სასახლეებში, კლუბებში ჩატარონ სპორტსმენთა საჩვენებელი გამოსვლები; არჩევნების დღეს, 18 ივნისს, ღონისძიებანი საქუთარი ძალებით, სპორტსმენთა საცხოვრებელი ადგილებიდან გაუსვლელად უნდა გაიმართოს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებისთვის მზადებაში ფიზკულტურული ორგანიზაციების აქტიური მონაწილეობისთვის ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკურმა კომიტეტმა მიიღო დადგენილება. ეს დადგენილება ფიზკულტურისა და სპორტის საოლქო, საქალაქო და რაიონულ კომიტეტებს, სპორტსაზოგადოებრივ საბჭოებსა და უწყებებს ფიზკულტურულ ორგანიზაციებს ავადებს: აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საარჩევნო კამპანიის მომზადებასა და ჩატარებაში, ფიზკულტურულთა და სპორტსმენთა შორის გახალისდნენ ფართო პროპაგანდისტული მუშაობა, განუმარტონ მათ სსრ კავშირის საგარეო და საშინაო პოლიტიკის საკითხები, გააცნონ სსრ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისთვის ბრძოლაში მონაწილეობის წარმატებები, შეცხრე ნუფრადის ამოცანები, საბჭოთა საარჩევნო სისტემის პრინციპები; სპორტული ნაგებობები და ბაზები გადააქციონ არჩევნებისადმი მძიღვნილი მასობრივი და საავტაციო-პროპაგანდისტული მუშაობის — ლექციების, მოხსენებების, ასპარეზობის ამომრჩევლთა საღამოების ცენტრად; მოაწყონ მასობრივი ფიზკულტურულ-გამაჯანსაღებელი ღონისძიებანი, შეჯიბრებები სხვადასხვა სახეობაში (მათ შორის, ეროვნულში), მუდ კომპლექსის ნორმატივების ჩაბარებაში, გამართონ საავტაციო გადარბენები, ესტაფეტები, სტადიონებზე, კულტურისა და დასვენების პარკებში, სასახლეებში, კლუბებში ჩატარონ სპორტსმენთა საჩვენებელი გამოსვლები; არჩევნების დღეს, 18 ივნისს, ღონისძიებანი საქუთარი ძალებით, სპორტსმენთა საცხოვრებელი ადგილებიდან გაუსვლელად უნდა გაიმართოს.

სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს არჩევნებისთვის მზადებაში ფიზკულტურული ორგანიზაციების აქტიური მონაწილეობისთვის ფიზკულტურისა და სპორტის რესპუბლიკურმა კომიტეტმა მიიღო დადგენილება. ეს დადგენილება ფიზკულტურისა და სპორტის საოლქო, საქალაქო და რაიონულ კომიტეტებს, სპორტსაზოგადოებრივ საბჭოებსა და უწყებებს ფიზკულტურულ ორგანიზაციებს ავადებს: აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საარჩევნო კამპანიის მომზადებასა და ჩატარებაში, ფიზკულტურულთა და სპორტსმენთა შორის გახალისდნენ ფართო პროპაგანდისტული მუშაობა, განუმარტონ მათ სსრ კავშირის საგარეო და საშინაო პოლიტიკის საკითხები, გააცნონ სსრ XXIV ყრილობის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისთვის ბრძოლაში მონაწილეობის წარმატებები, შეცხრე ნუფრადის ამოცანები, საბჭოთა საარჩევნო სისტემის პრინციპები; სპორტული ნაგებობები და ბაზები გადააქციონ არჩევნებისადმი მძიღვნილი მასობრივი და საავტაციო-პროპაგანდისტული მუშაობის — ლექციების, მოხსენებების, ასპარეზობის ამომრჩევლთა საღამოების ცენტრად; მოაწყონ მასობრივი ფიზკულტურულ-გამაჯანსაღებელი ღონისძიებანი, შეჯიბრებები სხვადასხვა სახეობაში (მათ შორის, ეროვნულში), მუდ კომპლექსის ნორმატივების ჩაბარებაში, გამართონ საავტაციო გადარბენები, ესტაფეტები, სტადიონებზე, კულტურისა და დასვენების პარკებში, სასახლეებში, კლუბებში ჩატარონ სპორტსმენთა საჩვენებელი გამოსვლები; არჩევნების დღეს, 18 ივნისს, ღონისძიებანი საქუთარი ძალებით, სპორტსმენთა საცხოვრებელი ადგილებიდან გაუსვლელად უნდა გაიმართოს.

სამაგალითო უკრძობი

კასპი

„კოლმეურნის“ რაისაბჭომ მოაწყო მოჭიდავეთა და მოჭიდავეთა გუნდური პირველობა. მოჭიდავეთა ტურნირში, რომელშიც 12 კოლექტივი მონაწილეობდა, I ადგილი კავთისხევის საბჭოთა მეურნეობის ნაკრებმა დაიკავა. მოჭიდავეთა ტურნირშიც 12 გუნდი ჩაება. ჩემპიონობა მოიპოვა ზემო ხნდაკის კოლმეურნეობის გუნდმა. ზემოხნდაკელმა გამარჯვებულმა მეურნეობის საბჭოთა მეურნეობისა და 12 გუნდი უწევდათ მეტოქეობას.

ლ. ლიხაძე

წითელი წყარო

ქალაქში რაიონის სპორტკომიტეტის ვარდამეული თასისთვის 10 კოლექტივი იბრძოდა. მათ თამაშები ქვეყნულად დაიწყეს. თინაში ყველას არბოვიან გუნდმა აქონა.

შ. შარბაშვილი.

გუნდები

თბილისის კიროვის სახელობის პარკის მოედანზე გრძელდებოდა „კლასის I ჯგუფის ხელბურთულ ქალთა გუნდების საკავშირო პირველობა. მატჩები ასე დამთავრდა: მეტალურგიული ინსტიტუტი (საპროფიცი) — „კოლოსი“ (ბერეგოვი) 18:17 (8:7), „ბურვესტნიკი“ (ერევანი) — „მცხტმეტი“ (კრასნოიარსკი) 18:18 (12:8), „შეისა“ (ვილიუსი) — „ბურვესტნიკი“ (ალმა-ათა) 14:15 (5:9), „ბურვესტნიკი“ (თბილისი) — „კოლოსი“ (სვერდლოვსკი) 16:15 (9:6).

გუნდები...

თბილისის „ლოკომოტივის“ სტადიონზე გაიმართა დუბლიორ ფეხბურთულთა საკავშირო გათამაშების კალენდარული მატჩი. თბილისის დინამოელები შეხვედნენ მოსკოვის „ტორპედოს“. გაიმარჯვეს მასპინძლებმა — 1:0.

ა. გურასაშვილი.

დებოუტი „ქარვის ციბურებში“

როგორც ვიწუებოდით, რიგაში დამთავრდა ტრადიციული საერთაშორისო ტურნირი ფიგურულ ციგურაობაში — „ქარვის ციგურები“. მატჩამ მათი ჩვენ მხოლოდ გამარჯვებულები გააცანათ.

დააი, რედაქციამ სასაზოგადოებრივი ცნობა მოიტანა თბილისის ფიგურული ციგურაობის სპეციალიზებული სკოლის მთავარმა მწვრთნელმა ი. ჯაუარიძემ. მან ბევრი საინტერესო რამ გვიამბო: შეჯიბრების პერსპექტივაზე, თა-

ვისი მოწაფეების — სპორტის ოსტატების მ. ცერცვაძისა და ლ. გაბელიას გამოსვლებზე. ამ შეჯიბრებაში, რომელსაც მეცამეტედ მასპინძლობდა ლატვიის დედაქალაქი, პირველად მონაწილეობდნენ თბილისელი გოგონები. ისინი პერსონალურად მიიწვიეს „ქარვის ციგურების“ სასახლეში. ეს მათ ბოლო წლებში მონაწილეობის წარმატებით დაიმსახურეს.

ერთეულთა შეჯიბრებაში თბილისის მწ-

საშუალო სკოლის VIII კლასის მოსწავლემ ლ. გაბელიამ, რომელმაც წინ მხოლოდ ლენინგრადელი ა. კორნეა (114,69 ქულა) და დასავლეთგერმანელი ა. ვაგნერი (114,68) გაუშვა, 118,89 ქულით III საპრიზო ადგილი დაიკავა.

თბილისის მე-8 საშუალო სკოლის VIII კლასის მოსწავლემ მ. ცერცვაძემ 111,55 ქულით V ადგილი მოიპოვა. მარინე ერთადერთი იყო შეჯიბრების 15 მონაწილე ქალს

შორის, რომელმაც ნებისმიერი პროგრამით სრიალში სამაგარუნაი ნახტომი შეასრულა. ორივე ქართველმა გოგონამ სპეციალისტთა და მასწავლებელთა დიდი მოწონება დაიმსახურა. ამიტომ მათ საჩვენებელი გამოხვლებში მონაწილეობის უფლებაც მოიპოვეს. ისინი აქც ტაშით დააქილდოვა მასწავლებელმა.

ა. გურასაშვილი.

შორის, რომელმაც ნებისმიერი პროგრამით სრიალში სამაგარუნაი ნახტომი შეასრულა. ორივე ქართველმა გოგონამ სპეციალისტთა და მასწავლებელთა დიდი მოწონება დაიმსახურა. ამიტომ მათ საჩვენებელი გამოხვლებში მონაწილეობის უფლებაც მოიპოვეს. ისინი აქც ტაშით დააქილდოვა მასწავლებელმა.

ა. გურასაშვილი.

კვლავ უძლიერესნი!

შეცდომის ეროვნულ ნაკრებთან გუშინ მოგებული მატჩით (მ:1) მსოფლიოს და ევროპის ჩემპიონის წოდება კიდევ ერთხელ მოიხვეჭა სსრ კავშირის ნაკრებმა. საბჭოთა მოკუნთებმა ძლიერად ჩაატარეს მთელი გათამაშება და სპეციალისტებისთვის დღემდე ერთგვარ გამოცანად რჩება ჩეხოსლოვაკიის გუნდთან მათი გამანადგურებელი წაგების ამბავი.

ჩეხოსლოვაკიის მოკუნთებმა ვერცხლის მედლები მოიპოვეს, ხოლო ბრინჯაოს პრიზორები შედეგები გახდნენ.

სურათზე: მსოფლიოს და ევროპის ჩემპიონი — სსრ კავშირის ნაკრები. პირველი რიგში (მარცხნიდან) — უფროსი მწვრთნელი ვ. ბობროვი, გ. ლუტჩენკო, ა. მალცევი, ვ. ანისინი, ა. სიდელ-

ნიკოვი, ვ. ტრეტიაკი, ვ. რუბნიოვი, ა. ვოლჩკოვი, გ. ციგანკოვი, ზედა რიგში — ვ. პეტროვი, ი. ლებედევი, ა. იაკუშევი, ვ. კუნენიცი, ა. ბოდუნოვი, ვ. ვასილიევი, ი. ლიბკინი, ბ. მიხაილოვი, ვ. შადრინი, ი. შატალოვი, ს. კაპუსტინი, ა. გუხევი, ვ. ხარლამოვი.

გ. უნ და-სინის ფოტო (საკელსი).

უფუნა - პეტროვის სპორტი

პეტროვი, 19 აპრილი. ჩემპიონატის ბოლოსწინა დღეს „აპალოს“ ყინულის სარბილზე მხოლოდ ერთი მატჩი შედგა, მაგრამ სწორედ ამ თამაშს უნდა გადაეწყვიტა, ვინ დარჩებოდა „აპაგუფში“ და ვინ დატოვებდა მის ერთ-მხედს „შეხვედნის“ პოლონეთისა და გერმანიის ნაკრები გუნდები. პოლონელებს „აპაგუფში“ დარჩენისთვის ამ მატჩში ფრფუდ კაჟინიდათ. მე-8 წუთზე მათმა თავდასხმულმა კარმა ანგარიში გახსნა, მაგრამ მე-10 წუთზე გერმანელთა კაპიტანმა ნოაკმა რიცხობრივი უპირატესობა განიოყენა. სულ რამდენიმე წამში ი. სლოვაკევიჩმა დააწინაურა პოლონელები, 5 წუთის შემდეგ კი პეტროვის კვლავ აღადგინა თანაფარდობა.

მაგრამ კონტრეტეების დროს პოლონელებსაც რამდენიმეჯერ მიეცათ გოლის გატანის შესაძლებლობა. მე-14 წუთზე გერმანიის კოქისტა მიერ გათამაშებული შესანიშნავი კომბინაცია კარენბაუერმა დაავიწროვინა. მატჩი ფრედ (3:3) დამთავრდა და გერმანიის ნაკრები გაისად „აპაგუფში“ ითამაშებს, ხოლო ამ ჯგუფში წლებს გამარჯვებული აშშ-ს ნაკრები მის ადგილს დაიკავებს.

გათამაშების ცხრილი

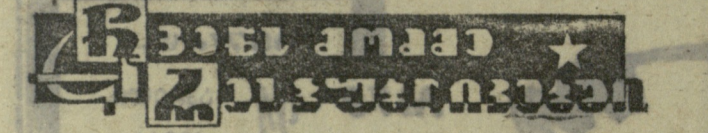
მდგომარეობა 20 აპრილისთვის

თ. მ. დ. წ. შ. ქ.	გ. მ. დ. წ. შ. ქ.
სსრ კავშირი	9 8 0 1, 61:17 16
ჩეხოსლოვაკია	9 7 0 2 53:15 14
შვედია	9 5 1 3 37:21 11
ფინეთი	9 3 2 4 28:35 8
პოლონეთი	10 1 2 7 22:64 4
გერმ	10 1 1 8 21:71 3

ჩემპიონატში შესანიშნავი თამაშით და საკმაო შედეგანობითაც გამოირჩევა შეცდომის ნაკრების ერთ-ერთი უძლიერესი თავდასხმელი (იგი ბევრ სპეციალისტს მიაჩნია უძლიერესად), მწვრთნელი ა. ბედბერგი. ეს სურათი თბილისელმა ფოტოკორესპონდენტმა ა. სააკოვმა „რეზერვის“ პარიზის წლეველელი გათამაშების დროს გადაიღო. ბედბერგი (მარჯვენა) შაბისთვის ებრძვის ფინელ ა. იოსტალიანს (მუქ მაისურში).

საკლავი მოგვითხრობს

სპარტაკიადის სტარტები

18 აპრილს სპარტაკიადის ღირსების VI საზაფხულო სპარტაკიადამ: კლავი-დაში ერთმანეთს შეხვედნენ კალათბურთელები, ხოლო პანფევისში — მთფარი-კაგები. სტარტების შუა რიცხვებში გამართულ ფინალურ შეჯიბრებებში მსხვერპლთა მთლიანობა და მათი სპორტსმენი.

რესპუბლიკური სპარტაკიადის პროგრამაში შედის შეჯიბრებები სპორტის 41 სახეობაში.

სსრ კავშირის ხალხთა VI სპარტაკიადის პროგრამით გათვალისწინებული სახეობების გარდა, ამჯერად ფეხბურთშიც მოეწყობა შეჯიბრება. ფინალური შეხვედრები ჩატარდება 11 ქალაქში, აგრეთვე, რაიონულ ცენტრებსა და დამბე-ში. მთავალითადაც, საბჭოთა მურხომბა „პრეკულს“ ცენტრალურ დასახლებებში მოეწყობა ლიტვის საუკეთესო ცხენოსანთა შეჯიბრება სამჭოთა მურხომბამ აკეთ მანეჟი და იპოდრომი, გახსნა სპორტული სკოლა ნორჩი ცხენოსანებისთვის. აფროსნობის მოყვარული ერთმანეთს შეეჯიბრებიან კურმის ყურეში, რომლის ნაირებზეც შენდება „გალორისის“ აფროსნობა ახალი კლუბი.

შეჯიბრების ვადები შესაბამისად რესპუბლიკური სპარტაკიადის პირველად ტარდება საკავშირეო ერთი წლით ადრე, რათა დროულად დაეგეგმოს ტარების ნაკრები გუნდები. ამ გზით ისინი უკეთ მოემზადებიან 1975 წლის საკავშირეო დათვალეობისთვის.

შეჯიბრებები 3100 კოლექტივში, ორ ტურად ჩატარდება და დამთავრდება გაისად მშდ კომპლექსის მრავალჭრელში გამართული მასობრივი შეჯიბრებით.

მასობრივად გამორჩეულმა VI საზაფხულო სპარტაკიადამ დიდი ინტერესი გამოიწვია ასპარეზობის ყველა ეტაპზე. გამოუშვეს ბიულეტენები ცალკეულ სასახეობათა მიხედვით, სპარტაკიადის მასობრივი ქალაქებისა და რაიონებისთვის, დამზადეს მხატვრული სურვილები: ხელმარჯვე ისტატებმა ლითონისგან, ხისგან, მინისგან, ქარვისგან დამზადეს ლიტვის სსრ მინისტრთა საბჭოს პრინციპის, სხვადასხვა სასოფლო-სამეურნეო მიწის რაიონების, საფხულში რესპუბლიკის დედაქალაქში სპარტაკიადის აღსანიშნავად ხელმეწიქისა და სპორტის დიდი დღესასწაული მოეწყობა.

ს. ვაინტარუპანი.

ნახევარი საუკუნე... ველოსიკადა

ამას წინათ ლენინბადელმა მასწავლებელმა ტატანა სერგეევამ გადაიხადა თავისებური ოუბილე — ველოსპორტში მეცადინეობის 50 წლისთავი. მრავალი წლის მანძილზე ამ სახეობის ნაყოფიერი პროპაგანდისტის იუბილარს გადაეცა სსრ კავშირის სპორტკომიტეტის სიგელი და სამახსოვრო ჯილდოები.

ტატანა სერგეევა 16 წლის იყო, როცა პირველად გამოვიდა შეჯიბრების სტარტზე ეს იყო სპარტაკიადის 1924 წელს. მას შემდეგ 50 წელია, მაგრამ სერგეევას ველოსპორტა არ მიუტოვებია.

ქალაქში იგი საზოგადოებრივი ტრანსპორტით არ დადის, ველოსიპედი ურჩევნია. საზაფხულო არადეგვიის დროს სამოგზაუროდ გამოიყენებოდა, ფოტოაპარატითა და ზურგჩანთით „შეიარაღებული“ მასწავლებელი ლენინბადის ოლქში, უზბეკეთისა და ყირგიზეთის ქალაქებში მოგზაურობს. იგი უნახავთ ამიერკავკასიის რესპუბლიკების გზებზეც, რუსეთის სხვადასხვა ქალაქშიც. სსრ კავშირის შექმნის ნახევრასაუკუნეობა იუბილეს წელაწადს ტ. სერგეევა ველოსიპედით ჩაივლიდა ლენინბადიდან ლენინგრადში.

გერმანიის ერთ ერთ ვალდებულ ავტომაგისტრალზე იგი სახელმწიფო საავტომობილო ინსპექციის ინსპექტორმა შეაზრა.

— საფრთხეში რატომ იმყოფებით თქვენს ჯანმრთელობას და სიცოცხლეს?

— პირიქით, მე სწორედ ჯანმრთელობისა და სიცოცხლის სასულიერ ვიწარურობ, — მშვიდად უპასუხა მოგზაურმა, რომელმაც მიმართის წესების საუცხოო ცოდნა გამოავლინა.

ახლა ტატანა სერგეევა 66 წლისაა. იგი დღესაც უწინდებურად მსხე და ენერგიულია. სურსო და ავადმყოფობა არც იცის, რა არის. დარია თუ ავდარია, ველოსიპედით სვირთობს. დღემდე 20 კილომეტრი მაინც უნდა გაიაროს.

ტ. სერგეევა ლენინბადის ნორჩ ტურისტთა საოლქო სადგურის სასოფლო-სამეურნეო ინსტრუქტორია. მასწავლებელი და მისი მოწაფეები ამჟამად ემზადებიან ავტოგადარჩენისთვის, რომელიც ლენინბადის ოლქის ქალაქებში ეწყობა ტაჯიკეთის სამჭოთა სპეციალისტური რესპუბლიკისა და ტაჯიკეთის კომპარტიის შექმნის 50 წლისთავის აღსანიშნავად.

ლ. ფრიდმანი.

ქულით უკეთესი

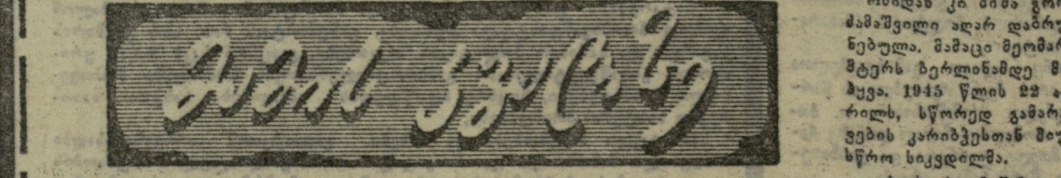
ლეოვის არმიელთა სპორტკლუბის სასროლეთზე გრძელდება სსრ კავშირის უძლიერეს ტყვის მსროლელთა საგზაო-ხელო შეჯიბრება. მცირეკაცი-ბრიანი შამანის წოლეა სრულაში. ლენინგრადელმა ვ. პეტროვმა, უკრაინელმა ბ. მელნიკმა და თბილისელმა ე. აბაჯინამ 600-დან 593-593 ქულა მოაგროვეს და ადგილებიც ამ თანმიმდევრობით დაიკავეს. მაგრამ ამ ვარჯიშში ყველას ქულა აკრობს: მოსკოველმა ნ. ზობალოვამ ველო ასპარეზობის პრიზორებზე 3 ქულით უკეთესი შედეგი აჩვენა.

„გაქვეულ ტაბზე“ სროლაში იმარჯვა ოლიმპიურმა ჩემპიონმა ი. ყელენიკოვამ (ოდესა), რომელმაც 574 ქულა მოაგროვა. ეს შედეგი მის მიერ შარშან დამყარებულ ფიციციალურ მსოფლიო რეკორდს ქულით აღემატება.

ამ ვარჯიშის გუნდურ ჩათვლაში ყველას აკრობს რსდსს-ს კვარტეტმა — 1501 ქულა.

სსრ კავშირი-74

მინსკი, 19 აპრილი. ბელორუსიის თასზე გამართული ხაერთაშორისო შეჯიბრების მონაწილე ქალთა შორის ყველას აკრობა ცნობილმა რუმინელმა რაპირიტმა ა. პასკემ. ფინალში მან ხუთი ორთაბრძოლა მოიგო. II ადგილზე გავიდა მსოფლიოს არაერთგზის ჩემპიონი, მინსკელი ე. ბელოვა (თბილი მოგება), ხოლო III — უნგრელი მოფარევე ი. რეიტე (ორი მოგება). ამ ტრადიციულ შეჯიბრებაში ბულგარეთის, გერმანიის, ინგლისის, იტალიის, კულის, პოლონეთის, რუმინეთის, საბჭოთა კავშირის, საფრანგეთის, უნგრეთისა და ჩეხოსლოვაკიის წარმომადგენლები მონაწილეობენ. 21 აპრილს გუნდურ შეჯიბრებაში გამარჯვებული გამოვლინდება.

სპორტსმენი იქნებოდა, გამოჩენილი სპორტსმენი. მასთან ბევრს მოუხინჯავს მკლავის ძალი, მაგრამ... ვადას, არ დასცალდა... ომის დაწყებისთანავე გაიწვიეს ფრონტზე, რომც არ გაეწვიოთ, მოხალისედ წავიდოდა მტერს ხომ არ გათვლივინებდა მშობლიურ ველ-მინდვრებს.

აი, რას მოგვიხრობს მისა გორამაშვილზე დუშეთის რაიონის ფიციციალურის კომიტეტის მამინდელი თავმჯდომარე ვ. კასრაძე:

— წინდუშეთი — ანუ ეძახდნენ ამ ადგილს მამინდელს... ამ ლამაზ ვარჯიშში უამრავი კაცის ხეხარობდა. აქ მშორად ნახავდით მსოფლიო სოფლების მწვერულებს, რომლებიც მოკლე ჯიბე-ბით, „ხალას“ რომ ეძახიან, კაკალს აურევინებდნენ ხეებს. „ხალის“ ტურცა მკლავს საოცრად ავარჯიშებდა.

ფიციციალურის მოედანზე ბაღროს და ხელ-უშუბარების ტურცაში ვავარჯიშებდით ახალგაზრდებს. გზად ვამოვლილმა კომბაინატორმა გლეხმა მითხრა: რას ტანჯებო, მათიანთ მის დაუქანეთ და მერე მოსოფლიო მისი ნატყორცნიო.

მეორე დღესვე გავეცანი მისხს. როცა ჩემი სურვილი გავუშვილი, შეიშოვნა და მიასახა: — აბა, რა გამოვა, გუშინ ქიდაობის დროს მახარობდა. აქ მშორად ნახავდით მსოფლიო სოფლების მწვერულებს, რომლებიც მოკლე ჯიბე-ბით, „ხალას“ რომ ეძახიან, კაკალს აურევინებდნენ ხეებს. „ხალის“ ტურცა მკლავს საოცრად ავარჯიშებდა.

ფიციციალურის მოედანზე ბაღროს და ხელ-უშუბარების ტურცაში ვავარჯიშებდით ახალგაზრდებს. გზად ვამოვლილმა კომბაინატორმა გლეხმა მითხრა: რას ტანჯებო, მათიანთ მის დაუქანეთ და მერე მოსოფლიო მისი ნატყორცნიო.

მეორე დღესვე გავეცანი მისხს. როცა ჩემი სურვილი გავუშვილი, შეიშოვნა და მიასახა: — აბა, რა გამოვა, გუშინ ქიდაობის დროს მახარობდა. აქ მშორად ნახავდით მსოფლიო სოფლების მწვერულებს, რომლებიც მოკლე ჯიბე-ბით, „ხალას“ რომ ეძახიან, კაკალს აურევინებდნენ ხეებს. „ხალის“ ტურცა მკლავს საოცრად ავარჯიშებდა.

ომიდან კი მიშა გორამაშვილი აღარ დაბრუნებულა. მამაცი მეომარი მტერს ბერლინამდე მიჰყვა. 1945 წლის 22 აპრილს, სწორედ გამარჯვების კარიბჭესთან შეუსწრო სიყვდილმა.

ავსტრიის მიწაზე გაწივებებს ქართველი ვაჟაკი. იგი დაჯილდოებული იყო წითელი ვარსკვლავის ორდენითა და შედლით „მამაცობისთვის“.

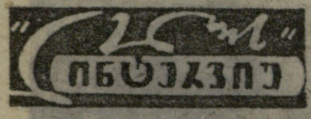
მისას ოქსში კერა არ გაცივებულა. შეიღობა და იხარბენ: ქალიშვილი დაოჯახდა, ვაჟს — ქარლოს — მამისეული სპორტული ნიჭი დაჰყვა და გლდანის სპორტსკოლის ინტერნატში ჩარიცხეს. მას საქართველოს სპორტული ღირსება ბევრჯერ წარმატებით დაუცავს შუბის ტყორცვაში. მის მიერ 1966 წელს დამყარებული რესპუბლიკური რეკორდი (80,98 მ) დღემდე უცვლელია.

ც. კარლსცელსაშვილი.

საქართველო კლავ XVII ყრილობის დასაწყისი

მუდამ ბრძოლის ველზე

გაზრინდაზვილი — მადინაიკოვა სიცილიური ღაცვა

1. e4 c5 2. მf3 e6 3. d4 cd 4. მd4 მc6 5. მc3 ან 6. გ3 7. მb3 8. კე2 d6 9. 0-0 კე7 10. f4 გ6 11. გ3 კე7 12. ლდ2 ლე7 13. კად1 კდ8 14. f5 მc8 15. f6 f5 16. კი3 ბ4 17. მა4 მe5 18. ლ:ბ4 ლე7 19. კე6 ა5 20. მ:ა5 კა6 21. კი3 კ:f1 22. კ:f1 კ:ფ8 23. ლ:ბ5+ მდ7 24. მ:ბ6 კ:ფ1+ 25. მფ:f1 ლ:f7+ 26. კ:f4 მ:ა7 27. 0:d8 ლ:f4+ 28. გ:f მ:ბ5 29. მ:ე6 კ:ბ6 30. c4 მ:ა7 31. ბ4 მ:ე6 32. ა3 მ:ფ6 33. მ:ც3 მ:ბ5 34. მ:დ5 მ:ფ7 35. მფ2. შავები დაწებდნენ.

ნი დაიკავებენ. ოლიმპიადა ჩემთვის მოუხერხებელ დროს ტარდება. მინდოდა. მეტაპაშა ვახტანგ ქარსელაძის შემორიკლში და ქალთა საქართველო ჩემიონატში, რომელიც, აგრეთვე, თბილისში მოეწყობა, მაგრამ ეს ტურნირები სწორედ ოლიმპიადის პერიოდში ჩატარდება.

● სამაგიეროდ, ვიქტორ გოგლიძის შემორიკლში ითამაშებთ.

— შემორიკლი დეკემბერშია. ამ დროს ევროპის ქვეყნების ჩემპიონ ქალთა თასის გათამაშებაც ტარდება. ერთი სიტყვით, ჩემი ყველა გამოსვლა ისე უნდა დაგეგვოდ, რომ კარგად მოვემზადო მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულის დასაცავად 1975 წელს.

● წლევეანდელი ხელონი თქვენ წარმატებით დაიწყეთ: გახდით საბჭოთა კავშირის ჩემპიონი და ბელგრადის ქალთა ტრადიციულ საერთაშორისო ტურნირში I ადგილი დაიკავეთ. „ლელო“ სისტემატურად აქვეყნებდა ამ შეტობრებების ამბებს, მაგრამ ბელგრადის ტურნირიდან არც ერთი პარტია არ დაბეჭდილა.

— ბელგრადში რამდენიმე სინტეზის პარტია ვითამაშე. სხვათა შორის, შემოქმედების თვალსაზრისით ისინი საოთხ საქართველო პირველობაში გათამაშებულთ. მაგალითად, კარგი იყო პარტია იუგოსლავიის ჩემპიონ კალბერგერთან, მედიანიკოვასთან.

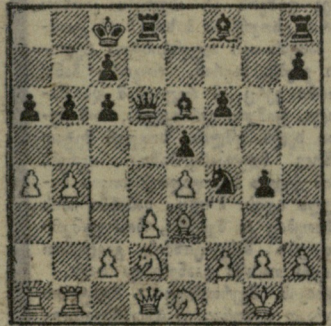
აი, ეს პარტია:

გაზრინდაზვილი — კალხბრანერი ფრანგული ღაცვა

1. e4 e6 2. d4 d5 3. მდ2 მ:ფ6 4. e5 მ:ფ2 5. f4 c5 6. c3 მ:ც6 7. მ:ფ3 ლა5 8. მფ2 ბ5 9. კ:დ3 ბ4 10. მ:ე2 კა6 11. f5 კ:დ3 12. ლ:დ3 კ:ე7 13. მ:ფ4 c4 14. ლ:ე2 მ:დ8 15. მ:ბ5 კ:ფ8 16. გ4 ლ:ბ6 17. კ:ე5 გ6 18. მ:ფ6+ მ:ფ6 19. კ:ფ6 გ:ფ8 20. კ:დ8 მ:ფ:დ8 21. f6 ბ6 22. კ:ე1 გ:ფ8 23. ებ კ:ბ4 24. ა3 კ:ფ8 25. კა:ბ1 ლა6 26. ლ:დ2 ლა4 27. ბ3 ლ:ა3 28. ბ:ც დ9. კ:ა1 c3 30. ლ:დ3 ლ:ბ2+ 31. მფ:გ3 c2 32. კ:ა7 ლ:ც1 33. ლ:ბ5 ლ:ფ4+ 34. მფ:2 ლ:ე3+ 35. მფ:გ3 ლ:ფ4+ 36. მფ:გ2 ლ:ე4+ 37. მფ:2 ლ:ფ3+ 38. მფ:ფ3 გ:ც3+ 39. მფ:2 კ:ე7 40. ლ:ბ8+ გ:ც8 41. ლ:ბ7. შავები დაწებდნენ.

გაზრინდაზვილი — ვერანი ესპანური პარტია

1. e4 e5 2. მ:ფ3 მ:ც6 3. კ:ბ5 ან 4. კ:ც6 d:ც 5. 0-0 ლ:დ6 6. d3 f6 7. კ:ე3 კ:ე6 8. მ:ბ:დ2 0-0-0 9. ლ:ე2 გ5 10. კ:ფ1 მ:ე7 11. ბ4 მ:ფ6 12. ა4 გ4 13. მ:ე1 მ:ფ4 14. ლ:დ1 ბ6.

15. e4 მ:დ3 16. c5 ბ:ც 17. ბ:ც მ:ც5 18. ლ:ე2 კ:ე7 19. მ:ც4 კ:ე4 20. ლ:ა4 ლ:ე6 21. ლ:ე2 მ:ბ7 22. გ:ბ2 c5 23. კ:ა:ბ1 მ:დ6 24. კ:ე5 მ:ფ7 25. კ:დ6 კ:დ6 26. მ:დ3 მ:ფ:ე7 27. კ:ბ7 მ:ფ7 28. კ:ა7 მ:ფ:დ8 29. მ:ც5 კ:ც5 30. ლ:ა5+ მ:ფ:ფ7 31. ლ:ა7+ მ:ფ:გ6 32. ლ:ე7+ მ:ფ:ბ5 33. კ:ე7 ლ:ბ3 34. კ:ფ1 გ:დ1 35. ბ:ც მ:ფ3 36. მ:ფ:გ2 გ:ც3+ 37. f:გ ლ:მ3 38. ლ:ე4+ მ:ფ:ბ6 39. ლ:ე7+ მ:ფ:ბ5 40. ლ:ე4+ მ:ფ:ბ6. ყაიში.

● მართალია, რომ მსოფლიო ჩემპიონი ქალისთვის ახალი გარდამავალი კერძის თასი დაწებდა?

— მართალია. მოსკოვში, ცენტრალურ საქართველო კლუბში ინახება მსოფლიო ჩემპიონ ქალთა თასი, რომელზეც ჩემპიონების გვარდება ამოტყდურული. მაგრამ იგი თქრთსი არ არის. ახლა ფიდე-ს ცენტრალური კომიტეტის წევრს, დოქტორ შაპლერს შეუქმნია ფონდი. აი, სწორედ ამ ფონდიდან გაკეთდება თქრთსის თასი მსოფლიო ჩემპიონი ქალის დასაცავად.

● თქვენ როდის გადმოგცემენ ამ თასს?

— არ ვიცი. შეიძლება ნიკაში გადმოგცენ.

სურათზე: ნ. გაზრინდაზვილი და ნ. მადინაიკოვა (მარჯვნივ) ბელგრადის ტურნირის სახეიშო დასურვავზე.

გაზრინდაზვილი მსოფლიო პირველობის პრემიანდენტა ნახმარინდაზვილი მატჩები

სპასკი — კარკოვი 1:1 (2 ყაიში)

ლენინგრადი, 19 აპრილი. თეორიული დღეული კარო-კანის დავაში, დაწყებული 11 პარტიაში, სადაც კარპოვმა შევეთ სწრაფად გათამაშება თამაში, დღეს IV პარტიაში, გაგრძელდა. მე-6 სულაზე სპასკიმ უფრო აქტიური გაგრძელება აირჩია, მე-11 სულაზე კი გამოიყენა გაგრძელება, რომელიც, პრეს-ცენტრის ცნობით, სადებიუტო ცნობარებში არ არის. მალე კარპოვმა მთლიანად გათამაშება პოზიცია. ლაზერების გაცლის მომენტში სპასკიმ მას ყაიში შესთავაზა, მაგრამ კარპოვმა წინადადება არ მიიღო.

ლაზერის ფრთაზე თეორი პაიკების უპირატესობა კარპოვმა თავისი ფიგურების აქტიური განლაგებით გააბათილა. შავების 23-ე სულას ვერტიკალის

გახსნა და ორივე შეტობრებულ ფიგურა ცვლა მოჰყვა. შემდგომში კარპოვმა შეტობრების უკეთესი იყო, მაგრამ მსოფლიოს ექს-ჩემპიონმა კიდევ უფრო გაამართავა პოზიცია შესტი თამაშით, რაც მხედრის დროებით შეწირვასთან იყო დაკავშირებული. 42-ე სულის შემდეგ მეტოქეები დასავლენ. მატჩის ანგარიშია 1:1 (2 ყაიში), V პარტია 22 აპრილს გაიმართება. გათავაზობთ IV პარტიას.

სპასკი — კარკოვი 3:0 (2 ყაიში)

1. e4 c6 2. d4 d5 3. მ:ც3 d:ე 4. მ:ე4 კ:ფ5 5. მ:გ3 კ:გ6 6. ბ4 ბ6 7. მ:ფ3 მ:დ7 8. ბ5 კ:ბ7 9. კ:დ3 კ:დ3 10. ლ:დ3 ე6 11. ბ3 მ:ფ6 12. კ:ბ2 ლა5+ 13. კ:ც კ:ბ4 14. კ:ბ4 ლ:ბ4+ 15. ლ:დ2 ლ:დ2+ 16. მფ:დ2 c5 17. c4 cd 18. მ:დ4 ა5 19. მ:ფ3 გ:ე8 20. კ:ა:ც1 მფ:ე7 21. f3 კ:ც5 22. მ:ე2 გ:ბ:ც8 23. f4 ბ5 24. ებ აბ 25. კ:ც5 კ:ც5 26. კ:ფ1 მ:დ5+ 27. მ:ფ3 კ:ა:ც1 28. მ:ა:ც1 f5 29. მ:ბ3 მ:ფ:დ6 30. ა4 ბა 31. ბა მ:ფ6 32. მ:ე5 მ:ფ:ც5 33. მ:ფ7 მ:ფ:ბ4 34. მ:მ8 მ:ე7 35. მ:ე2 მ:ბ5 35. მ:დ4 მ:დ5 37. მ:მ:ე6 მ:ე7 38. მ:ფ5 მ:ფ5 39. გ4 მ:ბ4+ 40. მ:ფ2 მ:ფ4 41. მ:ფ4 მ:ფ:ა4 42. მ:ე6 მ:ე6. ყაიში.

შეხვედრები

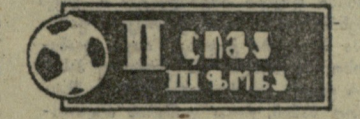

Table with 11 columns (თ, მ, ფ, ვ, ბ, ბ-1) and 20 rows of chess statistics.

სსრ კავშირის პირველობა

გათამაშების ცხრილი

მდგომარეობა 21 აპრილისთვის

Table with 11 columns (თ, მ, ფ, ვ, ბ, ბ-1) and 20 rows of chess statistics.

ზენისის გავრის ექო

ბელგრადის გაზეთი „სპორტი“ აქვებს ორივე გუნდის თამაშს და აღნიშნავს, რომ საბჭოთა და იუგოსლავიელი ფეხბურთელები ერთმანეთის ღირსეული მეტოქეები იყვნენ. კორესპონდენტების შეკითხვაზე — რა აზრისა ხართ ამ მატჩზეო, — სსრ კავშირის ნაერების უფროსმა მწვრთნელმა კ. მესკოვმა განაცხადა: „თამაში მომეწონა. იუგოსლავიელებს ჰქონდათ ერთგვარი ტრიტორიული უპირატესობა, მაგრამ საბჭოთა გუნდი უფრო სასიფთოოდ უტყვედა და ამან განაპირობა მისი წარმატება.“ შემდეგ ბესკოვს კითხეს, ვის გამოყოფდით ყველაზე მეტად გუშინდელ მატჩში. მან უპასუხა: „საინტერესებოთ გათამაშებები ჩემს გუნდში შურიაკს, არმიოვიჩს, კატალინსკის, ბოგოვეჩისა და ბულანს. საბჭოთა ფეხბურთელთაგან კარგი შთაბეჭდილება დატოვა ოლშანსკიმ, კაპლიჩნიმ, ბლოხინმა და კონკოვმა. საერთოდ, ჩვენმა გაიჭილებით უკეთ ჩაატარეს მეორე ტაიმი.“ იუგოსლავიის ნაერების მწვრთნელმა

ლმა მ. მილანინმა მაღალი შეფასება მისცა მთლიანად საბჭოთა გუნდს, შეუქმნა მას ბრძოლისუნარიანობა და, განსაკუთრებით, აგრესიული თამაში, რაც, მწვრთნელის აზრით, აკლდათ მასპინძლებს. იუგოსლავიის ნაერების შეტობრებებში მან მხოლოდ მეორე მარინი გამოყო. კორესპონდენტმა ნატკოვმა ჩამოართვა, აგრეთვე, საბჭოთა ნაერების კაპიტანს მ. სურცილას, რომელსაც ამ მატჩში მონაწილეობა არ მიუღია. სურცილაზე თქვა: „მასპინძლებიდან ყველაზე კარგი შთაბეჭდილება დატოვა მისი შურიაკმა და კარასიმ. ჩვენი გუნდიდან მე პირადად არავის გამოყოფი, — ყველამ მონდომებოთა და თავგანწირვით ითამაშა.“ ფეხბურთის საერთაშორისო ფედერაციის ვიცე-პრეზიდენტმა გ. გრანატკინმა განაცხადა: „მომეწონა იუგოსლავიელთა თამაში და მიმართა, რომ ისინი კიდევ უფროს ფორმაში შეეღონ მსოფლიო ჩემპიონატის წინ. უფროსებ თქვენს ფეხბურთელებს წარმატებებს მინის ფრანკურტსა და მიუნხენში.“

ნიშნებს წერენ ქურნალისტები

სსრ კავშირისა და იუგოსლავიის ფეხბურთელთა ნაერები გუნდების შეხვედრის მეორე დღეს, შავრების გაზეთმა „სპორტსკე ნოვოსტიმ“ დაბეჭდა თამაშის ანგარიში. შენიკაში ჩატარებულ მატჩს დაესწრო 30 ათასი მაყურებელი, 100-მდე ადგილობრივი და უცხოელი ქურნალისტები. შეხვედრას სჯიდა უხერხული არბიტრი მანდორ პეტრი. მას ეხმარებოდნენ ასევე უხერხული მსაჯები დილა ცირიაკი და მიხაი პალასი. შეხვედრის მონაწილეებს ქურნალისტებმა ტრადიციულად ნიშნები დაუწერეს: იუგოსლავია: მარინი — 6, ბულან — 8, ხაქიაბიანი — 6 (46-ე წუთის შემდეგ — პეტროვიჩი — 6), მუჟინი — 7 (75-ე წუთის შემდეგ — პოლკოვიჩი — 7, კატალინსკი — 7, ბოგოვეჩი — 7, ურკოვიჩი —

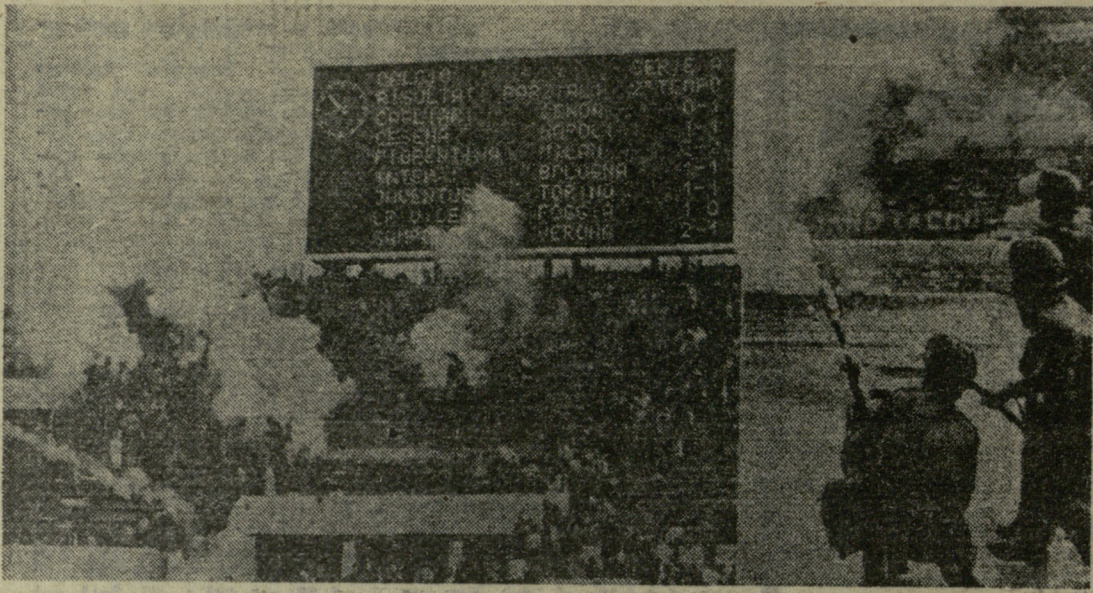
6, კარასი — 6 (85-ე წუთის შემდეგ — ბიუკოვიჩი — 7), შურიაკი — 7, არმიოვიჩი — 7, ვლადიჩი — 7 (69-ე წუთის შემდეგ — ხანტარაჩი — 7). სსრ კავშირი: რუდაკოვი — 7, ძობუაშვილი — 7, ოლშანსკი — 7, ლოგინი — 6, კაპლიჩნი — 6, ტროიკინი — 6, იშტოინი — 6 (46-ე წუთის შემდეგ ონიშჩენკო — 6), კონკოვი — 7, ფილოტოვი — 6 (46-ე წუთის შემდეგ — ყიფიანი — 8, 68-ე წუთის შემდეგ — მარიაჩი — 6), ვერეჟივი — 6 (46-ე წუთის შემდეგ — კოლოტოვი — 7), ბლოხინი — 8. როგორც ხედავთ, უმადესი შეფასება — 8 ქულა — მიიღო მხოლოდ სამმა მოთამაშემ: ბულანმა, ბლოხინმა და ყიფიანმა.

ბელგრადის ქალთა საერთაშორისო ტურნირი 1974 წ. 3-20 მარტი

Table with 14 columns (1-14) and 14 rows of chess statistics for the Belgrade Women's International Tournament.

ფახბურთი და სარეზერვუარი

იხსნის ფახბურთის პირველობაში, როგორც ყველაფერიდან ჩანს, ჩემპიონი შეიცვლება. ახალგაზრდობის ლიდერმა — კლუბმა „ლოკომოტივი“ XIII ტურში დაამარცხა „რომა“ მისხვე მინდორზე (2:1) და სატურნირო მდგომარეობა განიმტკიცა.

ამ მატჩზე მყოფი რომის კლუბის ათასობით გულშემატიკარიც ცხარე ცრემლით ტიროდა. თამაშის ბოლო წამებში ყველაზე ახარტული გულშემატიკარები, რომლებიც მიხედნენ, რომ მათი საყვარელი გუნდი წაგებას ვერ გადაურჩებოდა, აქტიურ მოქმედებაზე გადაიდნენ. მინდორზე სეტყვასავით წამოვიდა ბოთლები, ქოლგები, ფორთოხლები... ახლა პოლიციის ჯერი დადგა. წესრიგის დასრულება რაგნამ ტრიბუნებს შეუტია (იხ. სურათი) და აღდგენილი მაყურებლების დასაბინებლად ცრემლდენი გაზი გამოიყენა. ყველაზე „მდიდრე“ გულშემატიკარები დაამატირეს.

საკდესის ფოტოქრონიკა.

როგორ უიშარის რელიგიური რენეანის შესახებ

ამ ბოლო ხანს სასულიერო გარემოს პრესის ფურცლებზე ხშირად აქვეყნებენ ცნობებს რ. ფიშერის დეპრესიულ მდგომარეობაზე. მეტიც, 1973 წლის მაისში ფიშერს პრესინდენტმა მ. ეივქმ ლენინგრადში მიმართა ფიშერს, ფიშერმა შეიძლება ჰქონდეს თავი დაანდობოს, რა მოხდა? ამ კითხვაზე პასუხის გაცემა შესაძლებელი გასდება მხოლოდ მაშინ, როცა ფიშერის რელიგიური რწმენა გაიკარგება.

ფიშერი მეუღლედ დღის ადვენტიზმის — „მეუფის მსოფლიო გეგმის“ რელიგიური მიმდინარეობის წევრია. მეუღლედ დღის ადვენტიზტური რელიგიური ორგანიზაცია ადვენტიზმის ერთ-ერთი ძირითადი სახეობაა, ადვენტიზმი კი თავისთავად ქრისტიანული რელიგიის განსხვავებული შტატების ერთ-ერთი სახეობაა. ადვენტიზმი დაწესდა 1820 წელს აშშ-ში, მისი დამაარსებელი იყო ყოფილი ბაპტიტი ე. მიულერი.

ადვენტიზმის მოძღვრების ძირითადი კრებულებები მოწოდებენ მოსწავლეებს (სიყვავა „დღის ადვენტიზმი“ და ნინუას მოსვლას, მოლონინებას). მიულერმა მიუთითა კიდევ ქრისტიანული მეთოდის თარიღი. მაგრამ მიულერის წინასწარმეტყველება არ გამართლდა, რის შემდეგაც მიულერს დიდად ნაწილი მიატოვა მისი რელიგიური ორგანიზაცია. მაგრამ მიულერის დაწესებული საქმე ბოლომდე დამთავრდა მისმა მოწაფემ ე. უაიტმა. მან ჩამოაყალიბა ადვენტიზმის რელიგიური კრებულებები და შემოქმედა ამ რელიგიური ორგანიზაციის წევრთა მორალური ქცევის წესები. ფიშერი სწორედ ადვენტიზმის ამ სახესხვაობის მიმდევარია, რომელიც უაიტმა ჩამოაყალიბა.

როგორც ყველა მეუღლედ დღის ადვენტიზტი, ფიშერიც ცნობს მიბოძის, პირველ ყოვლისა, ახალი აღთქმის წიგნების ქვეყნარტებს. იგი ყველაზე თან ატარებს უაიტის წიგნებს. ადვენტიზტი ლიტურატურას ფიშერი უფრო მეტ დროს ჩემპიონის სახელის მბოვების შემდეგ უთმობს.

ადვენტიზტურ რელიგიის ერთ-ერთი ძირითადი მითითებაა შაბათის მხოლოდ ღიად ვაი გაცანება. როგორც ცნობილია, ამ წესს ფიშერიც იცავს. მეზობლების დროს შაბათითი თამაშზე ფიშერმა პირველად 12 წლის წინათ თქვა უარი. იმ დღიდან მისი მონაწილეობით ჩატარებული ყველა ტურნირის ორგანიზატორებს ამ მოთხოვნის შესაბამისად უხდებოდა მეზობლების დღეების დაგვიგნა.

ერთ-ერთი ძირითადი იდეა, რომელსაც მორწმუნე ადვენტიზტები უნერგავენ, არის იდეა მათი რჩეულობისა. ადვენტიზტი პრესტიჟული მტკიცების თანხმად, ამ რელიგიური ორგანიზაციის მიმდევრები ღმერთის რჩეულები არიან. სხვა ადამიანებთან შედარებით მათ დიდი უპირატესობა აქვთ. ამ იდეის გავრცელებისთვის ადვენტიზტური პროპაგანდის უსარმაზო მანქანა მუშაობს.

უნდა აღინიშნოს ის გარემოებაც, რომ ადვენტიზტთა პრესტიჟები ძირითადად აღწევს მისხანს. მეუღლედ დღის ადვენტიზტთა უბრაველობას სურავს მათი მიერ მათი გამორჩევის მითი. ამიტომ ისინი სასოგადოებისგან მოწყვეტილი, ოსოლირებული, კარნაჟული ცხოვრობენ, არანაყვათ ამხანაგებისა და მეგობრების ფართო წრე, არ არიან ბოლიტიკური თუ სხვა სასოგადოებრი-

ვი ორგანიზაციების წევრები.

მეუღლედ დღის ადვენტიზტთა უმეორე აღნიშნული და სხვა თვისებები თავისებურად გამოხატულია ფიშერის პირადობაშიც. ამ მხრივ სიმპტომატურია, რომ რელიგიის მატჩის შემდეგ ფიშერმა კავშირი გაწყვიტა თითქმის ყველაზე, მათ შორის სხვატ ბ. ცუკერმანთანაც, რომელსაც შედარებით ახლოს იყო.

ადვენტიზმით მეუღლედ დღის ადვენტიზტთა რელიგიური ორგანიზაციის წევრთა კიდევ ერთ თვისებას. მათ სწამთ ღმერთისეული წინასწარგანსაზღვრულობა. მათი აზრით, ღმერთს ყველაფერი წინასწარ აქვს განსაზღვრული და მისი ნება-სურვილის შეცვლა არავითარ ძალას არ შეუძლია. ფაქტურად წინასწარგანსაზღვრულობის იდეა წითელი ზოლივით გასდევს მეუღლედ დღის ადვენტიზტთა როგორც რელიგიურ კულტს, ისე მთელს მოძღვრებას. წინასწარგანსაზღვრულობისა და ბედის არსებობის რწმენა კარგად ჩანს ფიშერის ერთი შეხედვით მეტად უცნაურ ქცევაშიც.

მეუღლედ დღის ადვენტიზტები ვალდებული არიან თავიანთი შემოსავლის მთავარი შემოსავალი იმ რელიგიური თემის სალონში, სადაც აღნიშნულ იმყოფებიან. აღნიშნული კანონი ყველა ადვენტიზტმა უნდა დაიცავდეს. ამ მოთხოვნის ფიშერიც ასრულებს, მაგრამ, რაც მსოფლიო ჩემპიონის გახდა, ადვენტიზმის მსოფლიო ჩემპიონის 20 პროცენტის გადახდა მისთვისაც, ფიშერმა ჯერ გააცივრება გამოთქვა, შემდეგ — პრატიკაში, მაგრამ საბოლოოდ იძულებული გახდა შეესრულებინა ეს მოთხოვნა, ისევე როგორც შავი სუტანის მატარებელს სხვა სურვილები. ეს კი არა, ფიშერმა ადვენტიზტებს დაუთმო პასაღენი (კალფორნია) თავისი ახალი სახლიც.

უნდა აღინიშნოს, რომ ადვენტიზტები იცავენ ვერც წოდებულ „სანტარულ რეფორმას“, რომლითაც აკრძალული აქვთ ღმერთის ხორცის ჭამა, კვახის სმა, ცხოველური ცხიმის მიღება და ა. შ.

ადვენტიზტთა მეხვეწებებს არც ის მოსწონთ, რომ ბოლო ხანებში ფიშერს დაუსაბლობდ კათოლიკი პასტორი ლომარდი. იგი დიდოსტატია, სტუდენტთა შორის მსოფლიოს ექს-ჩემპიონი, მაგრამ შემდეგ ჰქადრაკი პასტორის ანაფორაზე გაყვალა. შიშობენ კათოლიკებმა არ გადამიბიროს.

მსოფლიო ჩემპიონობის მოპოვების შემდეგ ფიშერს არ ასვენებს კითხვები: რა არის ცხოვრების მიხანი? ამ კითხვაზე პასუხს იგი ადვენტიზტთა რელიგიონში ეძებს. მაგრამ, როგორც ჩანს, ჩემპიონი ვერც ამ რელიგიამ დაეკმაყოფილა. ფიშერი ვერ ხვდება, რომ რელიგია ხელს უშლის, ზოგჯერ მეტად უსწრულ მდგომარეობაშიც აყენებს და მის ქცევის სასოგადოებისთვის მიუღებელს ხდის. ბოლო ხანებში იმის საშიშროებაც ვი შეიქმნა, რომ ფიშერი რელიგიური მისტიციზმის გავლენით ჰქადრაკის თამაშს დააწებდა თავს.

ამერიკის შეერთებულ შტატების საჭადრაკო ფედერაციის ხელმძღვანელმა ედმონდსონმა ამ ცოტა ხნის წინათ ერთ-ერთ ინტერვიუში თქვა: „ფიშერი უდიდესი განაჩივრება და სასოგადობისთან ყოველგვარი კონტაქტები გაწყვიტა, მაგრამ თამაშად შეიძლება ითქვას, რომ იგი ჰქადრაკს თავს არ დაინებებს. ჰქადრაკი ფიშერისთვის თვით ცხოვრებაა“.

ბოლო ცნობებით, ფიშერი თანდათან გამოდის დეპრესიული მდგომარეობიდან, არჩვენს ლენინგრადისა და პეტროპოლისის სასოხათში მისი ტურნირების პარტიებს. ჩემპიონმა პრესკონფერენციაც კი ჩატარა, სადაც, სხვათა შორის, განაცხადა, სიკვდილიმდე მსოფლიო ჩემპიონი ვიქნები.

მ. შიშერმა,
ფილოლოგიურ მეცნიერებათა კანდიდატი, დოცენტი.

ესაც რეკორდია

რეკორდები ინგლისური პრესის რეუწყება „ჩელსისა“ და „იუ-სენის“ თაუნის მატჩის (0:3) ინგლისის პირველობაზე დაესწრო სულ 8171 მაყურებელი. ეს ვახლავთ მაყურებელთა დასწრების „უბრუნოვითი რეკორდი“ 1966 წლის შემდეგ, როცა „არსენალისა“ და „ლიდს იუნაიტედას“ მატჩზე მხოლოდ 4554 კაცი მოვიდა.

400 მატჩი

გილანის ინტერის ცნობით 35 წლისა, მაგრამ მტკიცედ იზარჩუნებს თავის ადგილს როგორც კლუბში, ისე ეროვნულ ნაკრებშიც. საინტერესოა, რომ ამ რაზმ დენემე წლის წინათ იტალიის ნაკრების ხელმძღვანელობამ ბურგინი მარჯვენა მცველის ადგილიდან გადაიყვანა და „ლიბეროს“ როლის შესრულება დააქსია. დამ, როგორც „ლიბეროს“, ბურგინი იმ დღემდე წარმატებით გამოდის ნაკრებში.

ამ დღემდე ბურგინის იუბილე ქეინდა — იტალიის ჩემპიონატებში მე-400 მატჩი თამაშა. იმეტირნიაციონალუს“ შემადგენლობაში.

მოლაპარაკება ბაგენთან

ჩრდის ფახბურთის ფედერაციის აპირებს მიადწიოს ნაკრების თამაშის მვეთარ გეუმტობებისა. ახლა მიმდინარეობს მოლაპარაკება ცნობილი ინგლისელი სპეციალისტ პავენთან, რომელსაც ჩრდისის ხელმძღვანელობას სთავაზობენ.

პავენი სახელი გაითქვა „ბენფიკაში“ მუშაობით, როცა „გამპა-ბურნა“ თითქოს საბოლოოდ დეზორგანიზებული გუნდი და შარშან სარეკორდო მედეგით მოაგებინა მას ბოტუველიის ჩემპიონატი. ამის შემდეგ პავენი ინგლისში დაბრუნდა და მიხვედრე განაცხადა: ვერ შევძლებ „ბენფიკის“ დირექტორატთან საერთო ენის გამონახვას.

მძლავრს შერიდლიანაგზა

ბუსტავ რულანტი მონრეალს უიზენავს

37 წლის ბელგიელი მძლავრის სახელი მსოფლიოში ერთ-ერთ პოპულარულია. რულანტიმ 3000 მეტრზე წინალობით რბენაში 12 წლის წინათ ევროპის ჩემპიონობა მოიპოვა, ერთი წლის მერე ამ დისტანციაზე მსოფლიო რეკორდი (8:29,6) დაამყარა, ტოკიოს ოლიმპიადაში თქვოს მედალი დაისაკუთრა, ოლიმპიადის მომდევნო წელს კი მსოფლიო რეკორდი 8:26,4-მდე დაიყვანა. მერე მან აპოლუა გამოიცვალა — მარათონზე გადავიდა და ევროპის 1969 წლის ჩემპიონატში ვერცხლის მედალი მოიპოვა, ხოლო 1972 წელს ერთსაათიან რბენას (20:78,4 8) და 20 კილომეტრზე შეკრიბე მამი

(57.44,4) მსოფლიო რეკორდსმენი გახდა.

ამას წინათ ცნობილი გახდა, რომ რულანტი მარათონში ენერგიულად ვარჯიშობს და მონრეალის ოლიმპიადის გამარჯვების იმედიც აქვს. ევტემორგში გამართული ერთ-ერთი შეკრიბების დროს მან ევროპის რეკორდს გაწვანა: შენაღობით სპორტულ ფორმაში ვარ და კანადიდან შინ ხელყარით არ დავებრუნდებო (1:74 სმ სიმაღლის სპორტსმენი 58 კგ-ს იწონის).

ვილი კუტამანის პასუხი

R 396 ვერტლი, რომ 5000 მეტრზე რბენაში მსოფლიო რეკორდსმენი, ბელგიელი ე. პუტემანის „სუთი წისკილის“ ერთ-ერთი თვისებურად გამოსვლისთვის მძლავრობის ერთ-ერთად ფედერაციამ 31 ივლისამდე დისკვალიფიცაციით დასაჯა.

სპიტორს დაუბრუნდა 1967 წლის 18 წლის ჯერი პროტოსი სიგრძეუ ზტომარში აშშ-ს ჩემპიონობა მოიპოვა. მაშინ ყველა ფიქრობდა, რომ იგი ამ ქვეყნის ამომავალი ვარსკვლავი იყო და მისთვის ლონპიადაში დიდ წარმატებასაც უწინასწარმეტყველებდნენ. მაგრამ ოლიმპია-

დისთვის მზადების პერიოდში სპორტსმენი მიმედ დაშვდა. დაშვდა და ოპერაციებმა პროტორის სპორტს იმდენი ხნი მოაშორა, რომ სარბიულზე მის დაბრუნებას ალოაგის ფიქრობდა. მაგრამ 25 წლის ჯერი სიგრძეუ ზტომის სექტორს ისევ დაუბრუნდა და ამერიკის მძლავრობის მითყარულთა კავშირის ხელმძღვანელობას ახალი ინველი შთაუწერა — ირვისში გამართულ შეჯიბრებაში 809 სმ სიგრძეუ გადახტა. ორი დღის შემდეგ მან აქვე ახალი წარმატება მოიპოვა. აი, მისი შედეგები სერეების მიხედვით: 817 სმ; 0; 796; 792; 0; 827.

იმავე შეჯიბრებაში იამაიკელმა ე. ჟორომ 220 იარლი (201,17 8) 20,4 წამში გაიბრინა, დ. რიჩმა 120 იარლზე (109,73 8) თარჯიმენში ბრწყინვალე მარეჩელებს (13,5) მიაღწია, ხოლო რ. კეროვენმა (ორივე — აშშ) კითხეთ 536 სმ დაძლია.

მოსწავლეთა საპარტაკიადე

პარტაკიადე. თბილისის განათლების განყოფილების სპორტსკოლის დარბაზი (მონტონის ქ. № 14). 21 აპრილი. მალთაარტილისათა ნებისმიერი პროგრამა. დასაწყისი 15 ს.

ხელაზართი. 21 აპრილი. ვიროვის საბ. პარკის მოედანი. საშუალო ასაკის ქაბუთა გუნდების ფინალური ტურნირი. 17 ს. ოქტომბრის რაიონის სპორტსკოლის დარბაზი (კიევის ქ. № 4). საშუალო ასაკის გონათა გუნდების ფინალური შეხვედრები. 15 ს.

კალათბურთი. კალინინის სახ. რაიონის სპორტსკოლის დარბაზი (წველის ქ. № 50). უმცროსი ასაკის ბიჭების სპორტსკოლის შეჯიბრებაში გამარჯვებული სკოლების გუნდების ასპარეზობა. 26 კომისიის რაიონის სპორტსკოლის დარბაზი (ბოკორის ქ. № 71). უმცროსი ასაკის გუნდების სპორტსკოლის შეჯიბრებებში გამარჯვებული სკოლების გუნდების შეხვედრები. დასაწყისი: 21 აპრილი — 10 ს., 22 აპრილი — 15 ს.

ფრანკურთი. თბილისის სპორტკომიტეტის მოედნში (მღნაზის ქ. № 115). საშუალო ასაკის გუნდთა და ქაბუთა გუნდების შეჯიბრება. დასაწყისი: 21 აპრილი — 10 ს., 22 აპრილი — 15 ს.

ბაღრაბი. „ბურევესტიის“ საქალაქო კლუბი. 21 აპრილი. გადაღებული პარტიების დაშთავრება. 10 ს. 22 აპრილი. VIII ტური. 15 ს. 30 წთ.